

Z kronik o roce 1866

V letošním roce si připomínáme výročí sto let pruskorakouské války, kdy pro císaře pána vykrvácelo mnoho českých synů. Snad v každé vesnici i na našem okrese se najde nějaká památka, nebo vyprávění vzkazek starými lidmi na tuto dobu.

Právě před sto lety v měsíci červenci vtrhlo do Čech pruské vojsko a mezi Hradcem Králové a Josefovem došlo ke krvavé bitvě. Zamysleme se nad pokročilostí dnešních zbraní, proti tehdejší technice, kdy proti sobě stáli vojáci s puškami, na rakouské straně nabíjeli pušky ze předu a pokročilejší Prusové již ze zadu. To byla také jedna s příčin porážky rakouských vojsk. Poněvadž již není pamětníka této doby, zalistujme v kronikách a poslechněme si kronikáře, kteří jsou již dávno obráceni v prach. Ve školní kronice sopotské píše učitel Pavlus, že po prohrané bitvě na tisíce vozů ustupující rakouské armády projíždělo Sobiňovem, na kterých se vezl pokrm pro vojáky a píce pro koně. 8. července přijelo několik pruských vojáků též do Sopot a na druhý den jich byla plná vesnice a i v okolí. Brali, kdo co měl k jídlu, a pití. Pruská vojska protáhla celé Čechy, Moravu i Rakousy a prošla až do Uher. V srpnu se zase vracela zpět a to jich byly plné vesničky po dobu 14 dnů. S vojsky přišla hrozná morová nemoc, takže mnoho lidí zemřelo. Ve školní kronice obce Studence nacházíme též záznam, že 8. července 1866 se objevily nepřátelské pruské hlídky a již 9. ráno obsadila vojska Studenec. Ve škole se ubytovalo v první třídě 100 mužů, v druhé auditori a pastoři a ve světnici polná pošta a v čeledníku služebnictvo. Na druhý den zase odtáhli, aby opět místo jiným popustili. U vesnice Oudavy došlo k přestřelce, při které byl zabit jeden pruský voják a v místní hospodě byl ubytován štáb s generálem. Kolem vsi tábořilo vojsko, které leželo kolem ohňů. Lidé před nimi utíkali, prý znásilňují ženy, mladé muže berou do vojska. Skrývali se po lesích a lomech. Prusové již v tehdejší době měli dobré podrobné mapy. Při odjezdu zabírali sedlákům koně a čeledínové museli s nimi, ale ti po čase se vraceli zpět. V rybníku Špitlavském u Sobiňova, který byl právě vypuštěn, zahynul též jeden pruský dragoun, který zapadl i s koněm do bahna. Nakažlivou hroznou nemocí, která přišla s vojskem zemřelo ve Studenci na 30 lidí. Vypráví se o

hostinském Půjmanovi, když okolo hospody nesli nebožtíka, dlužníka, stál u dveří, kde byly křídou zapsány dluhy "na futrech" mazal a říkal "budiž mu hříchy odpuštěny". Hrobař ten domů ani nechodil, spal v márnici, ale stále byl opilý a epidemii přežil.